

REDACTIA

Arad, Deak Ferecz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 .
pe 1/4 an . . . 5 .
pe 1 luna . . . 2 .
N-rii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

manuscripte nu se înșopoză.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferecz-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Serisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Alegerea carierelor.

Din incidentul începerii anului școlar, „*Hazánk*” tratează la loc de frunte o chestie care și pe noi, Români, trebuie să ne preocupe. El vorba de tinerii care absolvă opt clase. Ce fac și ce carieră își aleg, la ce școli înalte se înscriu?

Responsul este nu se poate mai îngrijitor. Pentru că cea mai mare parte a tinerilor se îngrămădesc la facultatea de drept, toți vor să s'ajungă repede „domni”. Pentru cariera agricolă, din 3000 maturisanți, nu s'au decis decât 15. Pe această carieră trebuie să muncească: adică să umble prin soare, frig și vânt, să stea la școli cele mai multe în câmp, unde nu-i cafelea... Este însă în schimb aier bun, dar acesta nu atrage pe tineri, ci celor mai mulți le place viața slabă de oraș. Eiar rezultatul este: clinicele din Budapesta sunt pline cu studenți; în anul trecut au zăcut într'insele peste 3000, cei mai mulți bolnaviți în cultul lui — Venus, eiar literatura pornografică se dezvoltă în Budapesta în măsura sporului tinerilor universitari. Cât despre proletariatul care sporește astfel, ne putem da seamă reamintind, că pentru postul de portar la un teatru au concurat vre-o 600 tineri cu studii universitare, eiar pentru 53 locuri de învățatori în Budapesta, au concurat 1070 de absolvenți cu diplomă... La moșii însă și meșteri pădurari pretutindeni găsim și acum streint, nemți, cehi etc.

Răul acesta bântuie și la noi, Români. Câți economi mai cu stare avem care se ruinează făcând din fiilor — domni, advocați de pildă, pe când dacă i-ar fi dat la vre-o școală agricolă, ar fi adus și nației și lor folos incomparabil mai mare.

Eată o chestie care trebuie să ne facă gânditori și a cărei norocoasă rezolvare depinde și dela autoritățile noastre școlare, cari în primul rând trebuie să dea și părinților și elevilor sfaturi bune și practice în ce privește alegerea carierii. Pot face apoi mult comitetele diferitelor fundațiuni, dând unde iartă literele fundamentale, stipendii numai pentru școli agronomice și industriale, eiar nu nutrind curentul nenorocit din care azi mâne ne alegem numai cu niște domnișori doctori, cari nu știu însă de ce să se apuce. Și mai pot să ajute acei fericiți muritori, oameni bogați, cari în istoria neamului vor să se înscrie ca Mecenați, testând averea pentru diferite fundațiuni.

În privința aceasta fericiți în Domnul Stefan Antonescu și Iosif Goldiș au făcut un pas norocos: s'au îngrijit exclusiv de teologi, căci mai presus de toate preoți cu învățatură ne trebuie.

Resultatul se și vede: în anul acesta s'au și prezentat pentru a fi primiți în Seminar 25 tineri cu maturitate. Nu știm dacă s'a mai întâmplat vre-odată așa ceva la seminarul aradan.

El chestie, așa zicând, de existența națională pentru noi, ca tinerii nosri să-și aleagă în chip practic cariera. Să nu sporească proletariatul intelectual, pletera care aleargă după slujbe și pentru un os de ros își vinde sufletul, ci să sporim forțele productive. Eiar aceasta se va ajunge numai dacă mai lăsăm din alurele de a-i face pe toți maturisanții „juriști”, ci pe lângă teologie să îndemnăm a se înscrie la școli agronomice și finanțare, ca să avem odată și noi un stoc de oameni cari pricep cele agricole și conducerea băncilor, să mai dispară astfel mizeria.

În chestia dreptului de întrunire secretarului de stat Széll Ignác a dat o circulară care merită să fie relatată. Locuitorii din Harta, comitatul Pest-Pilis, au vrut să fiină adică o întrunire populară. Fibirăul însă pentru cuvânt că n'au fost anunțați și numiți oratorii cari erau destinați să vorbească, n'a conces întrunirea. Vicișpanul a aprobat și el hotărârea fibirăului. Locuitorii au protestat însă la guvern și astfel ministrul de interne a nimicit hotărârea fibirăului și aprobarea vicișpanului, spunând că nu-i nevoe ca oratorii unei întruniri să fie numiți în înștiințarea către autorități și între altele îi mai spune vicișpanului: „Observ în același timp, ale vicișpan, că în motivarea ce faci privitor la opreliștea întrunirii, presupunerea nu poate fi basă de a se aduce hotărâre... Vicișpanul presupunea anume, că cetățenii convoacă adunarea pentru a vorbi și săvârși lucruri oprite de lege. Pecat numai că până să le vie sătenilor dreptatea din minister, a trecut la mijloc nouă luni!

2 milioane defraudate.

În Timișoara e senzație mare. S'a descoperit că pe când Kriványi opera cu banii orfanilor din comitatul Aradului, Timișoara își avea și ea pe Kriványi set, cari au delapidat nu mai puțin de 2 milioane coroane. Steaua lui Kriványi se întunecă, nu i mai rămâne lui gloria de a fi regele defraudanților banilor publici.

Afacerea din Timișoara a eșit la iveală cu ocazia disciplinarului ce se ordănuise împotriva protonotarului onorar comitatens Constantin Sturza. Simțindu-se pe nedrept pus sub disciplinar, protonotarul a apela notariului de comitație pentru manentă comitatensă și în apelată a înșirat apoi abuzurile pe care știa că li au comis alți funcționari. A spus, între altele, că la 1899, fiind însărcinat de vicișpan să controleze cassa, a constatat o lipsă de 2 milioane coroane. A raportat despre aceasta și fișpanul a numit o comisie care să ancheteze faptul. Comisia a constatat și ea că într'adevăr, lipsesc cele 2 milioane. Fișpanul, foarte încurcat, a zis atunci numai atât celor din comi-

sie: „Nu subscrieți procesul verbal,” — și afacerea a rămas nedescurcată.

Acum însă, că protonotarul a denunțat totul într'un act public către o comisiune compusă din mai mulți fruntași ai comitatului, afacerea a venit în public și desigur va fi obiect de desbatere și în — minister.

Arad, Torontal, Szabadka ș'acum Timișoara, va-să-zică întreaga parte de sud a țării e administrată tot de domni între cari Kriványi nu este cel din urmă, ci sunt alții mai răi.

Poporul Orientului în Orient.

Sub acest titlu ziarul „*Hazánk*” într'un recent număr se ocupă de chestia Orientală, de situația și condițiunile politice din Balcani.

Autorul interesantului articol conchide la prefacerea monarhiei noastre într'un stat oriental — în sens geografic — pornind dela teza, că în elementele germano-austriace din Europa-centrală viează tendința de desmembrare a monarhiei.

În astfel de împrejurări, monarhia noastră pentru a se menține și a se desvolta trebuie să tindă de a se desvolta spre Orient, spre a grupa în jurul său o confederațiune balcanică, rezervând în această mare operă politică partea leului — maghiarilor.

Luând la rând statele din Orientul european, apreciindu-le puterea și importanța, despre regatul României scrie următoarele:

„Cu mult mai mare atenție merită așel vecin al nostru sud-estic, ale cărui bune sau rele relațiuni cu noi, conțin soluția fericită sau desastroasă a desfășurării întâmplărilor viitoare. Acest stat este România. Este element esențial al politicii maghiare din veacul XX realizarea unei astfel de alianțe de state, a cărei realizare ar fi scopul acestor șire.

Ideea noastră fundamentală este, că actuala triplă-alianță ar trebui să se prefacă într'o alianță de patru adău-

ZINA.

NOVELA
DE

IOSIF POPESCU.

(Urmare)

— „Ce să pătesc, dragul meu Iorgu”, zise el surizând, pe când ochii săi sclipeau ca la vederea unei femei iubite. „Armăsarul s'au cam înfierbîntat și m'au surprins într'un moment neașteptat. Dar nu e nimic; numai sania a suferit o mică nenorocire, care se va putea repara ușor.”

Cetitorul își va explica ușor simpatia deosebită a lui Ghermănescu pentru Iorgu, când va afla că acesta era fratele Zinei. De altcum tinerii se cunoșteau din copilărie și-și petrecuseră viața împreună la Paris. Între ei se formase o legătură intimă și durabilă, nutrită printr'o viață comună. Acest fenomen e foarte des și foarte natural la oamenii avizați a trăi împreună. Dar, de când se întorseseră din străinătate și Ghermănescu văzuse pe frumoasa soră a lui Iorgu, amicitia lui pentru acesta luase o nuanță mai gingașe. O parte din amorul său pentru soră se transportase asupra fratelui.

— „Bagă de seamă”, zise Iorgu, „nu te juca cu niște cai plini de foc ca ai tăi.”

— „Fii fără grije, dragul meu, îmi cunoști destul de bine dibăcia mea în această privință,

pentru-ca să fii cu totul liniștit. Dar, băete! adu-mi patinele!”

Grupa de bărbați și femei se împărștia în toate părțile, pe când Ghermănescu își lega patinele. Numai Iorgu remase în apropierea lui. Acest tiner deștept descoperise iubirea ce se desvoltase în inima amicului său și s'ar fi simțit prea mulțămînt să-l aibă de cumnat. Dar rezeala Zinei pentru Ghermănescu fusese tot-deauna atât de manifestă, încât era puțină speranță, că dorința lui Iorgu se va realiza vre-odată.

Într'un minut minunatele Halifax se aflau în picioarele lui Ghermănescu, eiar cei doi tineri ținându-se de mână începură a descrie arcuiri grațioase.

Cei doi amici se apropiară de o bancă, unde ședea mândra soră a lui Iorgu cu o amicică din pension. Ei se opriră; Ghermănescu, care-și propusese să se arete mândru față de Zina, salută cu un respect ceremonios.

— „Cred că d-rele nu vor refusa”, zise Iorgu, „de a face o preumblare cu noi.”

— „O, cu cea mai mare plăcere”, răspunse amica Zinei, „vino, Zinico, să folosim ocaziunea de a patina cu niște patinătorii de frunte ca acești doi domni.”

— „Eu sunt cam obosită, și mai bucurosu m'ăși odihni puțin”, făcu Zina serioasă, „dar, pentru a-ți face plăcere, mă voi sacrifică adăogă ea cu un ușor suris.

— „Și aveți toată dreptatea să vă sacrificăți”, zise Ghermănescu întonând cel din urmă cuvânt,

»deoare-ce gheața este escelentă, eiar pe gerul acesta nu e permis să stea cineva pe loc.»

Cei patru tineri, toți escelenți patinătorii, se aruncară înainte cu pasiune. Publicul se uita la ei cu o admirare vedită.

— „Ce frumoase părechii! se auzia din toate părțile, »cât de bine se potrivesc!»

Și într'adevăr, nu și-ar fi putut cineva închipui mai frumoși, decât acești tineri, cari alunecau ușurei pe luciul gheței. Și cu toate că se potriveau la fisie, se părea că în privința morală există între ei o diferență considerabilă. Ghermănescu, patinând la stânga Zinei, păzia o tăcere, pe care aceasta nu o părea dispusă a o înterupe. Părea, că sunt doi inimi, cari își măsoară puterile și se prepară pentru o luptă de moarte. Ce-și făcuseră ei, pentru a se tracta astfel? Nimic! De când se întoarse Ghermănescu din Paris, se văzuseră de câte-va ori. Prima întâlnire a fost deajuns pentru a aprinde inima simțitoare a frumosului tiner. El era atât de obicnuit cu succesele pe lângă femei, încât crezuse, că va fi deajuns să facă primul pas, pentru-ca o fată fără experiență ca Zina să cadă în brațele sale fermecat de un amor nebul. Mare fu mirarea sa văzându-se primit cu o rezervă plină de mândrie și de demnitate! În primul moment nu voia să creadă ochilor săi, și nu știu de trebuia să se supere sau să ridă. El adopta mijlocul din urmă, luă mândria Zinei drept mască, sub care se ascundeau sentimente gingașe. Dar rezeala tinerii fete era atât de sistematică, încât

gându-se și România. Acel bărbat de stat, care va realiza o alianță sinceră, cinstită și fără gânduri ascunse între Ungaria și România, devine vrednic de vecinică recunoștință a națiunii sale.

Ungaria și România sunt două insule în oceanul slavo-german, avizată una la alta. Odinioară au luptat umăr la umăr aceste două națiuni, contra turcilor; astăzi ar avea aceeași misiune contra puvoii care din două părți amenință cu înecarea. Dar în loc de aceasta vedem continue frecări între noi. Mereu se alimentează invidia și se agită gelozia, scoțând Ardealul ca un fel de măr al Eridiei, pe care l-ar pofti România și pe care maghiarimea gelos îl păzește și care este al ei din timpul arpadian. Fapt este, că elementul cult românesc din Ardeal, precum și țărâna, ține portretul regei României în saloaul său, în odaia curată; și când sunt între ei, îi zice „regele nostru”, domnitorului român. Aceasta este însă românimea din Ardeal, care în fața relei administrații ungurești doarește administrație română cunoscută ei și presupusă de bună. Această fracțiune este a noastră, aceștia sunt cetățeni ungari (magyar); și dacă nu le putem regula gândurile, statul are atâta putere ca să nu lase stricăciunii loc.

În ceea ce privește România, regatul independent, o putem spune că în decursul domniei regelui Carol nu a ofensat Ungaria nici din punctul de vedere al dreptului public nici internațional. Nu suflă într'un foc cu ul-traiștii din Ardeal, e bun vecin. Ce mare pagubă a făcut anul de-a rândul guvernului ungar agriculturii ungare, cu grâul românesc, — asta e altă afacere: guvernul român s'a folosit de avantajul pe care a pus mâna. Într'un caz analog și cel maghiar ar fi făcut tot așa, căci apărarea intereselor locuitorilor săi este datorința sa. Chestiunea politică se poate despartii de cea economică. *Atitudinea politică a României este corectă, se vede că are în frunte un Hohenzollern.* Alianța s'ar putea face cu toată înțimitatea dacă n'ar împedea o cercurile slavofile ale Vienei și dacă în conducătorii politici maghiari ardeleni nu ar fi mai mare ura de rassă decât înțelepciunea politică.

Mai curînd s'au mai târziu va trebui să recunoască magnații ardeleni, că România și românimea din Ardeal sunt două lucruri deosebite (Dar e un neam! N. R.) și că pe ul-traiștii ardeleni numai așa poți să-i scoți din țărâni, dacă însăși România va declara-o valahilor noștri: „lăsați ori ce speranță!” *Trebuie creată apropierea de România, pe cale politică și socială, căci dînsa nu scapă privilegiul, numai opinia publică maghiară nu vrea să știe nimic. De ce? Causa provia dela rassă străină.*

România a ajuns la o frumoasă treaptă a dezvoltării, decînd este independentă... *România cu câștigarea Dobrogei a ajuns un puternic factor pe Marea-Neagră și trebuie să se țină seamă de dînsa, cînd domnia asupra celeia ar deveni problematică. Aceasta țeara este pentru noi un puternic scut, de-aseenea, Ungaria va fi un neprețuit aliat pentru România, contra brîului sclavic ce ne înconjoară.*

Din Bucovina.

Adunarea alegătorilor din districtul Storoginetului. În două zile consecutive, Joi în 21 și Vineri în 22 n. l. c. alegătorii din două districte românești au avut privilegiu a se pronunța, întru cât ei sunt mulțumiți cu situația politică nou creată și cu activitatea deputaților. În ambele districte s'a votat — fără-ca un singur glas să se fi ridicat contra — și prin vie aclamațiune încredere deplină deputaților români din partidele române unite; atât la Storoginet cât și la Rădăuț a fost condamnată atitudinea politică neromânească a dep. în camera deputaților Dr. Florea Lupu, precum și încercările lui catilinare, de a aduce prin învătătorime, de care caută să abuzeze fără scrupul, destrăbălare în corpul nostru național. Prin rezoluțiile amintite alegătorii și-au exprimat firma lor voință de a susține situația politică actuală și de a resping oricel atac la solidaritatea politică a întreg poporului românesc. („Deșteptarea“).

Din străinătate.

Clericalismul în armata franceză. Majorul Delaubie, ofițer de stat major dela corpul XI de armată, și-a dat demisiunea din armată, nevoind să ia parte în nici un fel la urmărirea disciplinară contra colonelului de Saint Rémy și a maiorului Leroy Ladurie, care sunt traduși în fața consiliului de război pentru faptul de a nu fi voit să ajute autoritățile la executarea

decretelor pentru închiderea școalelor congregaționiste.

Atentatul din Charkow. „Neue Freie Presse” scrie: Privitor la atentatul în contra guvernatorului din Charkow, prințul Obolenski, se anunță că un manifest al societății secrete Boyevaja Organizatzia („Organizarea luptei”) declară că Obolenski a omorât prin lovituri de cnut șapte-zeci de persoane. Toți funcționarii cari l'au ajutat la aceasta sunt considerați ca atari.

Se zice că Obolenski n'a scăpat de moartea decât mulțumită unei haine ce o purta și prin care glonțul pătrunde cu anevoie.

Starea șefului poliției din Charkow, Bessonow, nu s'a înrătățit. Glonțul i-a pătruns în genunchi și pare a-i fi distrus acolo un nerv puternic.

Arma de care s'a servit atentatorul a fost un revolver nichelat, cu zece focuri. Se speră că proiectul n'a fost otrăvit.

Generalii buri în Europa. Generalii buri au părăsit Londra pe bordul bastimentului Batavier III, îndreptându-se spre Rotterdam, de unde au plecat imediat la Haga.

D-nii Wolmarans și Wessels i-au întâmpinat la imbucătura Meusei și i-au înțipit până la Rotterdam.

Nici e recepțiune oficială n'a avut loc la Haga. Totuși comitetul asociațiunii sud-Africane a venit la gară să ureze bunăvenire generalilor. Generalii nu se vor duce în nici un alt oraș din Olanda înainte de a visita pe d-nii Kruger și Steyn.

Botha, Dewet și Delarey au anunțat reîntorcerea lor în Anglia pentru o dată destul de apropiată, dar care n'a fost fixată. Într'o notă comunicată presei au explicat în mod curtenitor refuzul lor de a asista la revista navală.

În timpul scurtei lor șederi la Londra, generalii, zice această notă, au primit numeroase invitațiuni și scrisori amabile pentru cari ei exprimă înalta lor considerație. Ei speră că oricel omisiuni din partea lor de a răspunde de primirea acestor acte de curtenie va fi repede lor plecare.

Sgomotul că hotărîrea lor de a nu asista la revista navală era datorită influenței d-lui Fischer e absolut lipsită de temei. Acest subiect n'a fost nici odată atins de dl Fischer. Generalii hotărîseră că le era peste putință să schimbe dispozițiunile pe cari le luaseră și să meargă să asiste la revista înainte de a fi văzut

pe dl Fischer sau de a fi comunicat cu dînsul.

Motivul adevărat al refuzului lor e că nu considerau vestmintele lor convenabile pentru o asemenea vizită de ceremonie, despre care fuseseră avertizați de prea puțin timp. Vaporul pe care călătoreau a sosit dimineața și n'au avut timp să facă nici cea mai mică pregătire.

Generalii buri au fost foarte satisfăcuți de ocaziunea ce li s'a oferit de a prezenta complimentele lor regelui în ziua următoare, după ce au făcut în oraș târguile necesare. Au fost foarte satisfăcuți de amabilitatea cu care au fost primiți de rege.

Senzația zilei.

Lauran n'o fi — episcop!

Papp János, devenit indios, savuroasă celebritate, ca subscriitor al unui pamflet îndreptat contra unui prelat ortodox român, — Papp János, ocupându-se de „Liturgia maghiară” într'un articol publicat în „Szabadság” din Oradea-Mare, mărturisește, că a apostasiat dela legea unită, fiind că „nu se putea ruga în limba sa...”

Între mărturisirile publicistice ale lui Papp János i-se dă un ghiont și vicarul episcopesc Lauran, că la cererea familiei unui mort de religiuinea gr.-cat. d: a se oficia înmormântarea mortului în limba maghiară, a răspuns: „ține-ți-vă de canoane...”

Eată-l dat gata pe — nepatrioticul Lauran-daco!

S'a dus episcopia de Orade!

Se naște întrebarea: Cine e singurul patriot?

— Papp János!

Cine se roagă lui Dumnezeu?

— Pe Papp János nu se cunoaște!

Ș'apoi să nu-ți aduci aminte cântul jidanului:

Oi ve... Oi ve... Leibul meu... Ce o să fie mai târziu...?

Spre orientare.

În zilele acestea se va face alegere pentru congregație în cercul *Totvărădret*, unde mandatul bravului preot *Romul Văfan* a fost nimicit, ca la o nouă alegere doar-doar se va alege un alt preot care s'a făcut coadă de topor a geșefarilor.

Facem atenție pe alegătorii români din acel cerc să nu se lase ademeniți de promisiunile goale și tot

Don Juanului român nu-i mai putură rămânea îndoeli în privința acesteia. Era lucru hotărît, că Zina nu putea sau nu voia să l iubească. Această rezistență îl irită în gradul cel mai mare și l împinse la noui pași. Ghermănescu chemă în ajutorul său toată experiența sa în amor, dar toate silințele sale erau deșerte; săgețile lui otrăvite recădeau zdrobite de pe chirasa de oțel, care părea că învește inima Zinei. Atunci Ghermănescu s'ar fi retras bucuros din luptă, unde după părerea sa pierdea un timp prețios, dar era prea târziu. Lumea cu ochii ei de Argus văzuse deja ce se petrece și în combinațiunile sale pusese unul lângă altul numele lui Ghermănescu și al Zinei. Reputațiunea tinerului Don Juan era dar în joc și trebuia să sufere cel mai rușinos fiasco, dacă se retrăgea. Invingerea Zinei deveni dar pentru Ghermănescu un punct de onoare. El se hotărî să schimbe tactica și să facă singur pe mândrul, după-cum am văzut la începutul acestui capitol.

Așadar acești doi tineri înaintau în tăcere cu fețele serioase, pe când prietena Zinei, o drăgălașă blondă, pe care o vom numi Ana, și cu Iorgu petreceau de minune istorisind la verzi și uscate, fără a se mai gândi la cadrul proiectat.

Zina pe cât era de frumoasă, pe atât era și de cu minte. Reputațiunea lui Ghermănescu ajungând până la urechile sale, ea se ferî de a cădea în cursele întinse de acest tiner periculos. Ea simțea că nu trebuie să dea crezământ vor-

belor unui om obișnuit cu o vieță ușoară și gata a cădea la picioarele celei dintâi femei frumoase. Zina își închipuia amorul altfel, nu știa nici ea cum trebuie să fie, dar simțea că nu putea fi ca al lui Ghermănescu. De aci aceea rezistență resolută, urmare a neîncrederii.

Situațiunea devenise incomodă, deoarece-tăcerea se prelungia; Iorgu crezî de cuvînta să o întreprindă.

— „Ce sunteți așa de serioși, parcă veți tot plouă și ninge?” zise el cătră sora-sa și cătră Ghermănescu, „Cine-a mai văzut oameni să petreacă astfel? Chiar tu, dragul meu Iorgule, care ești veselia personificată, te arăți foarte impresionat de accidentalul de adineaori.”

— „Ah, da”, făcu d-ra Ana, „uitam să te felicite, domnule Ghermănescu, pentru minunea, prin care ai scăpat de nenorocire.”

— „Mă simt foarte îndatorat, d-ră, pentru interesul ce-mi arătați, dar mărturisesc că fără voie ați trădat indiferență uitând a mă felicita”, zise Iorgu cu un suris.

— „Să mă ierți, zău domnule”, observă cu sinceritate drăgălașa copilă, care roșise, „dar este vina d-lui Iorgu. Dînsul îmi spune lucruri așa de ciudate, încât trebuie să tot rid și să uit de alții. De altcum nici Zina nu te-a felicitat.”

— „Nu cred, că era de lipsă”, zise d-ra Zina cu seriozitate. „Mai întâi nici nu știu ce i-s'a întâmplat domnului Ghermănescu, n'aveam de ce-l felicita.”

— „Ce fel, soro dragă”, o întreprinduse Ana

cu vioiciune n'ar băgat de seamă, când i-s'a zdrobit sania și i-s'au speriat căi?”

— „De sigur mă voi fi gândit la altceva; de altcum îl știu pe domnul atât de îndemânic în toate privințele, încât nu-mi pot închipui că n'ar ieși învingător din astfel de pericole.”

— „Ai dreptate, domnișoară”, zise Ghermănescu, „și cu atât mai mult că pericolele nu m'au speriat nici odată, să fi fost ele cât de mari. Din contră, am găsit un farmec deosebit întru a fi încungiurat de ele și a le învinge.”

— „Ei, vedeți, ce filosofi sunt oamenii noștri”, observă Iorgu, văzînd întorsătura periculoasă ce o lua conversațiunea. „Nici n'ar fi putut crede, că niște tineri pot fi atât de filosofi. Nu țese pare, domnișoară Ana, că e mai practic să treci rizînd prin vieță, decât să bănuiești sub fie-care roasă spinul nenorocirei și să găsești un farmec întru a rupe cea roasă fără a te înțepta.”

— „Eu sunt totdeauna de părerea D-tale”, zise Ana, „deoare-ce știu că țai-ai ales partea cea bună a vieții. Dar, apropo, ce s'alege din cadrulul nostru?”

— „Ah, uitasem de el”, observă Iorgu, „vezi, domnișoară, cât de mare e farmecul D-tale? Mă face să uit lumea întreagă”. Ana roși privindu-l cu o cohetărie inocentă, care-i ședea de minune.

(Va urma.)

felul de vorbe late, după-cum să nu se lase nici intimidat de agentii dlui fibreu, ci să meargă cu toții curajoși la vot și să facă să triumfe earăși preotul Romul Vățian din Govoșdia, un naționalist convins, Român de inimă și care nu odată s'a expus și totdeauna a luptat pentru cauza poporului.

n'ar fi mirare dacă în condicile sfintei mănăstiri H. Bodrog s'ar găsi și... „ebonament la Füles Bagoly“...

Serăcia în Arad, în clasa mijlocie mai ales, se poate judeca și din faptul că până acum peste 500 părinți au cerut la primărie certificat de paupertate, pentru-ca pe baza lui să recurgă a li-se erta didactul copiilor lor înscriși la gimnasiul local.

„Aradi Közlöny“ continuă să dea tot felul de știri privitoare la întărirea nou alesului nostru episcop. Astfel înainte cu vre-o 10 zile primise din isvor *autorizat* (Zászló Jerő) știrea *positivă*, că nainte de aia „cu 2 ori 3 săptămâni“ consiliul de ministri a decis să nu propună prea înalta întărire. Alt jurnal arădan, ca să se arate și mai bine informat, aduse apoi știrea că guvernul a și înștiințat deja pe mitropolitul că „M. Sa nu-l dorește episcop pe Mangra“ și s'a dispus o *nouă alegere*. Așa trecură însă două-trei zile și secretarul de stat Zsilinszky desmînți toate aceste știri, spunând că fiind Széll foarte ocupat cu chestiile importante politice pendente între Ungaria și Austria, n'a putut să se ocupe încă de afacerea ear Wlassics e încă tot în concediu.

Acum, că a fost pe la Arad vicepreședintele Dietei, Tallián Béla, „Aradi Közlöny“ scrie că „acesta așa știe că guvernul n'ar avea de gând să-l întărească pe Mangra“... Pașit fiind însă, căci de atâtea ori a rămas de ris cu informațiunile sale „positive“ (doar scrisese că nici Sinodul episcopesc n'a confirmat pe Mangra), numitul ziar are acum precauția să pună o rezervă, scriind: „Tallián el însuși nu spune însă aceasta în formă pozitivă, deoarece-ce despre afacerea pendentă a alegerii de episcop la Arad încă nici un membru al guvernului nu s'a declarat oficial“...

Ei bine, cum rămâne cu știrea *positivă* din sorginte *autorizată* ce „A. K.“ publicase despre — neîntărire?!...

Omorît în pădurea din Soborșin a fost găsit împușcat Mirk József, pazitor de pădure. Se crede că a căzut jertfă urei locuitorilor față de cari se purta cam aspru. Autopsia cadavrului au făcut-o doctorii Brădeanu din M. Radna și Halic din Lipova.

Tot mai tare se încăieră, între dînși, kossuthiștii. Astfel „Független Magyarorszag“ dela 24 răspunzând criticei lui Bartha Miklós, care într'un foileton își bătuse joc de imnul și oda kossuthistă, îl atacă aspru nu numai pe Bartha, numindu-l de toate, numai om de treabă nu, dar și pe Ugron, numindu-l și pe acesta un fel de Csicsó, care face multă paradă cu principiile sale, dar încolo-i o pușcă goală, o mare secătură.

Din Beiuș primim o scrisoare care țintește la rectificarea unor lucruri ce s'au afirmat în ziarul nostru cu privire la străznicia noștelor ce catechetul N. Diamandi pune elevilor. Pentru a nu fi acușat că facem nedreptate, scoatem din scrisoarea rectificativă cele ce urmează:

Di Diamandi a trântit nu 11 elevi, după-cum am scris, ci numai — 10. Și între aceștia însă cei mai mulți au avut secundă și la alți profesori.

Cearța între „Arad és Vidéke“ și „Függetlenség“ devine tot mai potențată. Noul ziar al d-lor Müller și Barabás impută organului devenit agrar căte toate ear acesta răspunde că n'are să învețe nimic dela oamenii de calibrul d-lor Müller și Barabás.

Schröder mai declară de altfel și pe redactorul lui „Füles Bagoly“ (Horváth Károly) drept un individ dela care pe cale cavalerescă nu se poate cere satisfacție, ci l'a dat pur și simplu în judecată și a făcut să fie confiscat numărul din urmă al numitului pamflet în care Schröder este insultat cât se poate de trivial.

Hamsea însă, cu toate acestea-i, „bruder“ cu Füles Horváth Károly, pe care amieii sei agrari îl descriu în astfel de culori, ear Mețianu abonează pamfletul murdar și

Un rege contra duelului. Din Italia se scrie că actualul rege îndată ce s'a urcat pe tron, a ordonat ca ministrul de războiu să dea un circular în contra duelului, anunțând că cel care va duela, va fi aspru pedesit. Intre alte i-a spus ministrului: „Nimeni n'are drept să omoare pe altul și sper că în Italia până și noțiunea duelului va rămâne necunoscută. Luptă în acest sens și veți face serviciul mari patriei și culturii“.

Se știe de altfel că refuzând contele Marcello din Veneția o provocare la duel, cel dintăiu care l'a felicitat a fost regele.

Elevi iubitori. Se anunță din Haagă că doi elevi olandezi au trimis reginei Vilhelmina următoarea scrisoare originală:

Iubită regină,

„Te rugăm spune să nu fie concediată învățătorea noastră. Ea e așa de bună cu noi și noi o iubim atât de mult și ea în realitate n'a făcut nimic. Tata spune că tu ești puternică și bună și ieși chiar pe asasin, căci dorești ca oamenii răi să se facă iarăși de treabă“.

Regina Vilhelmina a răspuns și a promis că va dispune să se cerceteze cazul învățătorei amenințate cu concedierea.

Pentru pompieri. La Paris s'au făcut experiențe cu un nou coif de pompieri, care e destinat să aducă mari servicii. Inventatorul Ioan Mangy a intrat într'o odaie în care se arseseră o mulțime de lucruri și se făcuse un fum pe care nu putea să-l suporte nimeni. Mangy a stat în aceea odaie o jumătate de oră, fără să sufere cătuși de pușcă. Coiful inventat de dînsul conține o mască, care cade peste față, și respirația se face prin două găuri în cari se află două bureți muiți într'o substanță care filtrează fumul și lasă ca să treacă aerul curat.

Coroane. Intre coroanele depuse la Hamburg cu ocazia inaugurării monumentului împărătesei Frederic, mama împăratului Wilhelm II, se află una pe panglicile căreia se citește: „Margareta de Savoia, regina-mamă a Italiei, în memoria împărătesei Frederic, fidela amică a regelui Umberto și a sa“.

Moartea unui pictor celebru. Se anunță din Lemberg încetarea din viață a lui Henrich Semieradzky, un mare pictor polonez, celebru în lumea întreagă. Intre alte pânze ce a pictat, sunt: Alexandru Macedon și doctorul său Christos și fîdmeta păcătoasă, Făclile lui Nero, Phyne în Eleusia și alte multe. El se născuse în 1843 și după ce a terminat școala de pictură în Petersburg, s'a dus pe la Paris și München și în urmă s'a așezat la Roma. Il jesele îndeeșebî Poloni, a căror podoabă a fost.

O casă istorică. Saxonii cari locuiesc în Metz au cumpărat, prin subscripție, în orașelul Rocourt, casa în care repausatul rege Albert al Saxoniei, pe atunci principe moștenitor, a petrecut noaptea de 18 spre 19 August 1870, după lupta dela Saint-Privat. Casa aceasta transformată într'un fel de muzeu militar, a fost inaugurată cu solemnitate zilele acestea în prezența unei delegațiuni militare a regimentelor saxone din corpul 16 le armată și a unei deputațiuni a societății Sachsenverein. Preotul divisiiei, Fiesmeyer, a rostit o alocuțiune amintind intervențiunea energetică a trupelor saxoane cari au salvat garda prusiană, în timpul luptei dela 18 August, și cari au asigurat victoria Germanilor.

Convocare.

„Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român“ își va ține adunarea sa generală din est an în orașul Bistrița în zilele de Duminecă și Luni, în 25 și 26 August v. (7 și 8 Septembrie n.) 1902.

Invităm la aceasta adunare generală a „Societății pentru crearea unui fond de tea-

tru național român“ pe toți membrii fundaților, ordinar și ajutători ai acestei societăți precum și pe toți birevoitorii ei și spriginitorii culturale românești.

Această adunare generală, va avea să decidă, conform §-lui 21 din Statute, asupra măsurilor de luat în vederea înființării teatrului național român.

I. Ziua primă.

Duminecă, în 25 August v. (7 Sept. n.) 1902.

1. Președintele deschide a lunarea generală la 10 oare a. m.
2. Alegerea a doi notari, pentru ședințele adunării.
3. Raportul general comitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă.
4. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru censurarea raportului general al comitetului.
5. Raportul casarului despre starea cassei și peste tot despre averea societății.
6. Alegerea unei comisii de 5 membri, care să censureze raportul casarului.
7. Alegerea unei comisii de 5 membri, care în înțelesul § ului 5 din statutele societății, va căștiga membrii fundaților, ordinar și ajutători pentru societate.
8. Raportul și propunerile Comitetului în chestia modificării Statutelor societății și a măsurilor de luat în vederea înființării teatrului național român, conform cu mandatul primit dela adunarea generală din anul trecut.
9. Alegerea unei comisii de 5 membri, care să studieze raportul și propunerile Comitetului de sub p. 8.
10. Ceteria disertațiunilor corăspunzătoare scopului societății sau de altă materie literară, ce se vor fi înșinat președintelui înainte de adunare.
11. Președintele ridică ședința.

II. Ziua a doua.

Luni, în 26 August v. (8 Sept. n.) 1902.

1. Președintele deschide ședința.
  2. Ceteria protocolului ședinței precedente și verificarea lui.
  3. Raportul comisiei pentru căștigarea membrilor noi.
  4. Raportul comisiei însărcinate cu censurarea raportului casarului și averii societății.
  5. Raportul comisiei însărcinate cu censurarea raportului general al comitetului.
  6. Raportul comisiei exmise pentru de a censura raportul și propunerile comitetului în chestia modificării statutelor și a măsurilor de luat în vederea înființării teatrului național român.
  7. Determinarea locului unde se va ținea adunarea generală pentru anul 1903.
  8. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru autentificarea protocolului din ședința II.
  9. Președintele închide adunarea.
- Din ședința comitetului, ținută în Brașov, la 8/21 Iulie 1902.
- Ioșif Vulcan m. p., Dr. Ioșif Blaga m. p.,
președinte. secretar.

ULTIME ȘTIRI.

Haaga, 25 August. În conferența ce au ținut căpeteniile Burilor, a ieșit la iveală ca majoritatea dintre ei, în frunte cu generalul Botha, sunt pentru politica moderată, singura care poate garanta Burilor dezvoltarea. Numai Krüger, Reitz și Leyds au pledat pentru o politică intransigentă.

Fulda, 25 August. Episcopii germani catolici au ținut conferență în care au protestat în contra politicii școlare a guvernului și au decis ca în afacerea polonă să provoace o enciclică papală.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Intr'o bună familie română în Sibiu se primesc

BĂIEȚI sau FETIȚE

din provincie cari urmează la școală. Pe lângă limba germană și română se poate învăța și pianul.

Doritorii au a se adresa Administrației noastre.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nesticăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: **părul, barba și mustața.** — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nesticăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 flieri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blond-aurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlută 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, îngrășării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmel etc.

Prețul: 50 flieri.

698 - 21

SPIRT CONTRA REUMEI

(spirtul »Mankós«)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorțirea muschilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralizii, amorțeală de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselile turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

Telefon: 440

Telefon: 440

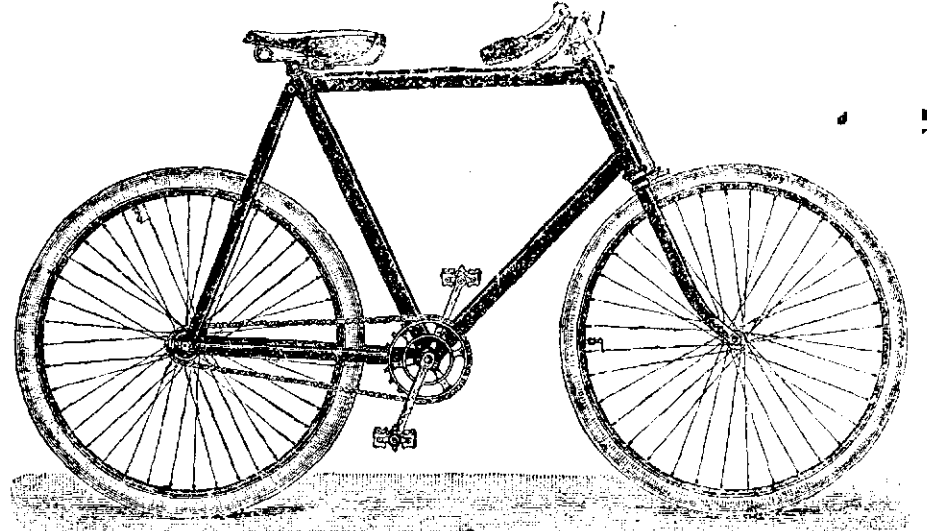
Koch Dániel

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 42,
vis à vis de hotelul „Crucea albă“.

Mare deposit de biciclete de primul rang, de mașini de cusut și exclusiv deposit de cele mai vestite biciclete

„Puch“.

Primesc în lucrare transformarea totală, emailarea în toate colorile, precum și nickelarea a ori-ce biciclete.

Părți constituitoare de biciclete și mașini de cusut, precum și tot felul de fabricate pentru mașini permanent se găsesc în magazinul meu.

Biciclete și mașini de cusut se vând cu prețuri favorabile.

Aplicarea la locul lor a sonerelor electrice și a telefoanelor de casă se esecută cu prețuri foarte avantajoase.

Mare magazin de mașini electrice.

Mare atelier pentru reparaturi.

Comandele din provincă se îndeplinesc cu toată punctualitatea.

733 - 18

Cu l-a Septembrie

tinerimea din nou se adună la școle?

Cu prilegiul înscrierilor eu în fiecare an fac mare vânzare. În anul acesta însă — în urma îmbogățirii prăvăliei mele — contez la o circulație și mai mare, și din considerațiunea acésta mi-am provăzut prăvălia **atât de bogat și cu atâția articoli,** încât citez s'o spun, că nici în capitală nu se poate presta mai mult.

Trebuințele tinerimei școlare:

Pentru băieți:

Ghete	cu gumă	Cravate	Ciorapi patent
	de incopciat	Camisoane	Legători de ciorapi
	de Bergsteig	Umbrele	Brăuri pentru turiști
	Pălării, căciuli	Haine de desupt trico	Mănuși
Cămeși gulere		Botoni pentru cămeși etc.	

Pentru fete:

Ghete	cu gumă	Camisoane	Umbreluțe
	de incopciat	Șorțe	Ciorapi patent
	de Bergsteig	Haine de desupt	Legători de ciorapi
	Pălării	Umbrele	Mănuși etc.

Pentru școlari peste tot:

Traiste pentru școlari, table pentru cărți și musicalii, cureluțe pentru pachetarea cărților, notis-uri, calimare, tocuri pentru penițe, bricege, portofeluri, hârtie de epistole, perii de haine și pentru păr, peptene, săpunuri, burete (sponghii), perii de dinți, kalodon, mănuși de frotat, ștergare, kofere de mână și pentru călătorii, traiste pentru copiii din asile și numeroase alte articole.

Atențiunea deosebită. Traiste pentru școlari în cel mai mare asortiment. Escelente străiți de pânză și de pele.

Prețuri ieftine din cale afară în toată privința.

Cu deosebită stimă

Prăvălia Porter Vilmos, Arad, Piața-Libertății

Dup'o odiehnă întăritoare de două luni, copiii noștri din nou s'apucă de muncă serioasă. Băncile școalelor se umplu éráși de tinerimea vioaie și-și vede de lucrul său o întreagă ceată de școlari a căror creștere și fericire sunt gândul nostru de căpetenie. Pe părinți îi așteaptă acum mulțime de cheltuieli. Haine noi, ghete, mulțime de cărți școlare, traiste pentru cărți, didactru și — numai Dumnezeu mai știe, câte și mai câte cheltuieli... Jertfım bucuroși pentru copiii noștri; însă fiecare părinte caută, intru cât se poate, să-și impuțineze sarcinile. Și aceasta mai pre sus de toate o putem face prin cumpărări ieftine! Marele bazar al lui Porter Vilmos din piața „Szabadság“ e cunoscut de un atare isvor, care în sesonul cheltuielilor mari face părinților bune servicii prin ieftinătatea sa. Pentru acest scop se recomandă numita prăvălie cu adausul, că fiecare cumpărător poate avea de-acolo și un portret în mărime naturală.

829 2-